

MINISTERIET FOR BØRN, LIGESTILLING,
INTEGRATION OG SOCIALE FORHOLD

Samrådsspørgsmål Z

”Ministeren bedes redegøre for og forholde sig til regeringens nuværende indsats i forhold til forebyggelse af radikaliserings af unge, herunder om regeringen har opnået den ønskede effekt af indsatsen. Desuden bedes ministeren redegøre nærmere for, hvad regeringen agter at gøre for at forhindre, at herboende unge muslimer drager i hellig krig, f.eks. i Syrien?”

Samrådsspørgsmål Æ

”Vil ministeren – også som opfølgning på samråd om opførelsen af stormoskeer i Danmark afholdt i udvalget for Udlændinge- og Integrationspolitik den 25. marts 2014, jf. UUI alm. del – samrådssp. I og J – redegøre nærmere for, om regeringen agter at sikre en klar retstilstand i forhold til godkendelse af trossamfund i Danmark, hvorvidt der skal stilles nye kriterier i forbindelse med godkendelsen og ikke mindst, om regeringen agter at sikre den nødvendige hjemmel, så en godkendelse af et trossamfund fremover – og under hvilke nærmere omstændigheder – vil kunne tilbagekaldes? Der henvises i øvrigt til artikel: ”Integrationsminister vil se nærmere på godkendelse af trossamfundet”, Politiken den 25. marts 2014.”

Besvarelse

DET TALTE ORD GÆLDER

[Spm. Z]

Tak for ordet. Jeg starter med at besvare spørgsmål Z om forebyggelse af radikaliserings og herefter spørgsmål Æ om godkendelse af trossamfund.

Lad mig indlede med at slå fast, at regeringen prioriterer arbejdet med at forebygge radikaliserings og ekstremisme meget højt. En stærk forebyggende indsats er afgørende for at forhindre, at unge bliver radikaliseret og måske i yderste konsekvens ender med – i ekstremismens navn – at begå voldelige eller andre ulovlige handlinger.

Den forebyggelsesindsats, som vi har i dag, bygger videre på de initiativer, der blev igangsat i forbindelse med den tidligere regerings handlingsplan om forebyggelse af ekstremisme fra 2009.

Socialministeriet, Justitsministeriet og Politiets Efterretningstjeneste samarbejder tæt om at forebygge radikaliserings og ekstremisme. Indsatserne sker på

mange forskellige områder og i samarbejde med mange forskellige aktører.

Hvis vi skal have succes med at sætte en stopper for radikaliserings af unge, er det afgørende, at vi har en tæt dialog med kommunerne og de medarbejdere, som har direkte kontakt til de unge.

Derfor gør vi en massiv indsats for at klæde frontmedarbejderne på. De skal kunne identificere, når unge er i risiko for at blive rekrutteret til ekstremistiske miljøer. Og de skal kunne sætte ind med den rette forebyggende indsats.

I det arbejde bruges ofte de gængse kriminalpræventive metoder, men vi har også udviklet specifikke metoder i forhold til unge radikaliserede.

Vi har blandt andet rigtig gode erfaringer med at koble mentorer på unge, som er på galt spor og er begyndt at færdes i ekstremistiske miljøer. Det er en måde at hjælpe dem væk fra de ekstremistiske miljøer og støtte dem til at blive del af andre, mere positive fællesskaber.

Vi samarbejder også med Kriminalforsorgen om mentorordninger til indsatte, som er sigtede eller dømt for terror, for at støtte dem i at komme ud af ekstremistiske miljøer.

Desuden ved vi, at psykisk udsatte personer kan være i særlig risiko for at blive radikaliserede. Derfor er vi i fuld gang med at opkvalificere PSP-medarbejdere, så de er rustede til at reagere på tegn på radikalisering.

Men myndighedernes indsats kan ikke stå alene. Forældrene har helt klart et medansvar for, at deres børn vokser op og kan sige fra over for antidemokratiske og ekstremistiske budskaber.

Vi har derfor blandt andet afholdt kurser for frontmedarbejdere om, hvordan de kan inddrage forældre i arbejdet med at forebygge, at deres børn bliver en del af ekstremistiske miljøer.

Og i flere kommuner er der i dag oprettet forældre-netværk, hvor forældre til radikaliseringsstruede unge hjælper og støtter hinanden.

Det er selvfølgelig ekstremt vigtigt, at vi løbende vurderer, om indsatsen har den rette effekt. COWI har evalueret udvalgte dele af forebyggelsesindsatsen og konkluderer, at der med indsatserne er opnået ret gode resultater.

Blandt andet viser evalueringen, at de lokale fagpersoner har opbygget stor viden om ekstremisme. Det betyder helt konkret, at de i højere grad end tidligere er i stand til at identificere tegn på radikaliserings og aktivt handle på dem.

Evalueringen viser også, at det er effektivt, at forebyggelsen er en del af det generelle kriminalpræventive arbejde, bl.a. i regi af de eksisterende SSP-netværk landet over. Det gør det nemlig muligt tidligt at opdage tegn på radikaliserings- og jo tidligere, vi sætter ind, desto bedre.

Evalueringen viser også, at PET's fokus på dialog med lokalsamfundet helt konkret har bidraget til en øget viden om de ekstremistiske miljøer.

Endelig konkluderer evalueringen, at opkvalificeringen af Kriminalforsorgens medarbejdere har været

relevant i forhold til den radikaliseringsproces, som sker i fængslerne.

Evalueringen indeholder også en række anbefalinger til det videre arbejde, bl.a. i forhold til udfordringerne med online-radikalisering og rekruttering på de sociale medier, som Facebook og Youtube, og i forhold til exitindsatsen.

Regeringen har bl.a. på baggrund af evalueringen besluttet at udarbejde en ny handlingsplan. En ny handlingsplan og nye målrettede indsatser, skal gøres os endnu bedre til at tackle de udfordringer med ekstremisme, vi i dag står over for.

Jeg forventer, at justitsministeren og jeg kan præsentere et udspil til en handlingsplan efter sommerferien, og vi håber naturligvis på bred politiske opbakning.

Det bringer mig videre til anden del af spørgsmålet – nemlig udfordringerne med det alt for høje antal unge, der rejser til Syrien og bliver del af den væbnede konflikt dér.

For det er et meget alvorligt problem, og vi har set, at unge helt ned til 16-års alderen er rejst af sted.

De unge risikerer at få alvorlige fysiske og psykiske mén og i værste fald at miste livet. Men de hjemvendte kan også være en sikkerhedsrisiko.

Under deres ophold i Syrien risikerer de at ende i kløerne på ekstremistiske islamistiske grupper. Det betyder, at der er en reel fare for, at de vender hjem endnu mere radikaliserede og forråede på grund af de ting, de har oplevet. Og når de så samtidig har modtaget våbentræning og deltaget i kamphandlinger, så er det en farlig cocktail.

Det skal vi selvfølgelig gøre alt for at forhindre, derfor har vi også styrket indsatsen den senere tid.

I Socialstyrelsen er der oprettet en særlig enhed, som arbejder med forebyggelse af radikalisering. Den har sammen med PET's forebyggelsescenter været rundt i hver eneste politikreds i hele landet for at oplyse lokale frontmedarbejdere og politi om udfordringerne med udrejsende til Syrien.

De har også afholdt dialogmøder for forældre og civilsamfundsaktører for at skabe større opmærksomhed hos dem, som er helt tæt på de unge.

Derudover har jeg gjort kommunerne opmærksomme på, hvilke muligheder serviceloven giver dem for at sætte ind, hvis en ung er på vej til Syrien. Flere kommuner har nemlig efterspurgt viden om, hvilke handlemuligheder de har.

Hvis kommunen bliver opmærksom på, at en ung er i risiko for at blive rekrutteret, kan de gå ind med rådgivning både til den unge og forældrene. Alt afhængigt af behovet, kan der også tilbydes støtte i hjemmet, familiebehandling, udpegning af fast kontaktperson til den unge, døgnophold osv.

Så vi gør en del, men vi skal gøre mere.

Socialstyrelsen vil blandt andet styrke Syrienindsatsen her hen over sommeren. Det gør vi, fordi erfaringer fra sidste år og tilbagemeldinger fra kommunerne giver en bekymring for, at flere unge rejser ud i her sommerperioden.

Helt lavpraktisk er det jo sådan, at de unge har ferie og fri fra deres uddannelse, og flere skal alligevel ud at rejse, og nogle kan derfor være fristet til at tage til Syrien. Og konkret ved vi fra det kriminalpræventive område, at når unge har ferie og måske keder sig, er

der generelt en øget risiko for, at nogle begår kriminalitet.

Så det vigtigt, at vi har et beredskab og kan støtte kommunerne og lokalpolitiet til at være klædt på til at håndtere de udfordringer, der måtte komme.

Socialstyrelsens medarbejdere vil derfor gå direkte ud i de udsatte miljøer og fortælle forældrene om risikoen og konsekvenserne ved, at deres børn rejser. Og fortælle dem, hvor de kan søge hjælp. De mobiliserer også nogle forældre, som har mistet deres børn i Syrien, til at dele og fortælle deres historier med andre forældre.

Samtidig styrker vi informationen til fagfolk og opprioriterer vores rådgivning til kommunerne i forhold til konkrete sager. Denne intensive tidlige forebyggelsesindsats bliver selvfølgelig kombineret med en indsats fra både politi og PET.

Regeringen sætter altså ind på flere forskellige fronter. Vi har stort fokus på området og følger udviklingen løbende. Med den kommende handlingsplan om forebyggelse af ekstremisme styrker og målretter vi

indsatsen mod antidemokratiske og ekstremistiske kræfter yderligere.

[Spørgsmål Æ om trossamfund]

Det var så det første spørgsmål, jeg vil nu gå videre til spørgsmål Æ, hvor der bl.a. spørges til, hvad regeringen vil gøre for at skabe en klarere retstilstand i forhold til godkendelse af trossamfund.

Det kan jeg egentlig svare relativt kort på, for vi har jo allerede drøftet spørgsmålet på et tidligere samråd.

Som jeg tidligere har sagt, er det min klare holdning, at der er behov for øget lovregulering på det her område.

I dag findes der ikke nogen lov om godkendelse af trossamfund. Godkendelsen af trossamfund sker i dag med støtte i forarbejderne til ægteskabsloven.

Den ordning er faktisk alene indført med henblik på at give vielsesbemyndigelser til præster i trossamfund, men har altså i praksis udviklet sig, så godkendelsen også har indflydelse på andre områder.

Eksempelvis følger der en række begunstigelser af godkendte trossamfund i skattelovgivningen, som fx undtagelse af ejendomsskat. Og godkendte trossamfund kan efter udlændingeloven få opholdstilladelse til en udenlandsk forkynder.

Gennem de sidste tyve år er der sket en stigning i antallet af ansøgninger om godkendelse af trossamfund. Det indebærer, at reglerne på området har fået betydning for stadig flere borgere. Samtidig har flere og flere trossamfund givet udtryk for, at det ikke er tilfredsstillende, at godkendelse ikke er udtrykkeligt lovreguleret.

Og det er jeg sådan set enig med dem i. Og jeg undrer mig faktisk over, at tidligere regeringer ikke har taget fat i det her noget før.

Det er jo også sådan i dag – hvilket har været tilfældet lige siden ændringen af ægteskabsloven i 1970 – at der ikke føres tilsyn med godkendte trossamfunds forhold.

Det betyder, at hvis trossamfund ophører med at leve op til de krav, som var forudsætningen for at opnå status som godkendt – som fx at trossamfundet har

mindre end 150 medlemmer, eller at trossamfundet ændrer sit vielsesritual, så det ikke længere opfylder betingelserne i ægteskabsloven for at være gyldige vielser – så bevarer trossamfundene fortsat deres status som godkendt, og de bevarer de rettigheder, som godkendelsen fører med sig.

Jeg har den holdning, at hvis kriterierne for at opnå status som godkendt trossamfund ophører, så er det meget naturligt, at godkendelsen også trækkes tilbage igen.

I dag er der ikke praksis for at følge op på eventuelle ændringer i trossamfundenes forhold, efter at de er blevet godkendte.

Ligesom der ikke er lovbestemmelser om selve godkendelsen, er der heller ikke lovbestemmelser om tilbagekaldelse. Det betyder, at hvis en tilbagekaldelse i dag skal på tale, vil det skulle ske ud fra almindelige forvaltningsretlige grundsætninger.

Og faktum er, at der i dag ikke er kendskab til sager, hvor en godkendelse er tilbagekaldt.

Den manglende lovregulering betyder også, at der er begrænset åbenhed omkring trossamfundenes forhold.

Derfor er det relevant at drøfte, hvordan vi kan få større åbenhed og gennemsigtighed i trossamfund i almindelighed, også når det handler om deres økonomi.

Jeg har derfor taget initiativ til, at der skal nedsættes et eksternt udvalg, som skal se på reguleringen af trossamfund i Danmark.

Lige i øjeblikket arbejdes der på et kommissorium for udvalget, hvor det blandt andet skal præciseres, hvad udvalget skal se på. Det vil vi offentliggøre, når vi er klar med det efter sommerferien.

Så det korte og opsummerende svar på spørgsmålet er, ja – regeringen agter at sikre en klar retsstilling for trossamfund.

Tak for ordet.